

Nieuwsbrief

Uitgave: Vereniging Konstantin Paustovskij

Redactioneel bij Nieuwsbrief # 12

2006 ligt alweer een eindje achter ons als ik dit redactioneel schrijf. Toch ligt de start van dat jaar mij nog vers in het geheugen. Niet zozeer omdat toen mijn carrière als voorzitter een aanvang nam, maar omdat de bijeenkomst in Klarenbeek weer zo'n echte Paustovskij-sfeer ademde. Veel foto's en filmbeelden van de reis naar Georgië, het optreden van de Georgische concertpianiste Nata Tsvereli, zang van Wineke van Lammeren, veel gepraat en vrolijkheid (en niet alleen van de wijn).

Over de nieuwe voornemens voor activiteiten die toen de revue passeerden is in de vorige Nieuwsbrief bericht. Niet alleen aan Paustovskij maar ook aan zijn literaire tijdgenoten en andere kunstenaars en vrienden uit zijn kring zullen we aandacht gaan besteden. Isaak Babel was als eerste aan de beurt in november j.l. Inmiddels is op initiatief van Netty van Rotterdam een leesgroep begonnen aan de zes delen van Paustovskij. Het gesprek over "Verre Jaren" heeft al heel wat opgeleverd aan uit te zoeken feiten, verdichtfels over personen, zaken en situaties. Kortom 'voer' voor de toekomst.

Tenslotte kan ik aankondigen dat er een oplossing is voor het secretariaat. Leen Stout neemt het stokje van Gemmie Borggreven over, waarbij Lisette Mouton hem zal vervangen mocht dat nodig zijn in verband met vakantie e.d.

We mogen Gemmie meer dan dankbaar zijn dat zij als secretaris het aanspreekpunt van de Vereniging is geweest vanaf de oprichting op 17 mei 1998. In feite al een jaar eerder toen de voorbereidingen voor de oprichting plaats vonden. Ik wil haar dan ook graag bedanken voor de tien jaar dat ze zich enthousiast heeft ingezet voor de Vereniging.

Laten we er met eenzelfde elan een nieuw, inspirerend verenigingsjaar van maken.

Hein Leffring, voorzitter VKP

Inhoud #12

- nieuwsbulletin
- Adelaars bij Paustovskij
- Paustovskij en Langeveld
- Alexander Blok
- bestuursberichten
- verenigingswinkel
- boeken en websites
- colofon

NIEUWSBULLETIN

PAUSTOVSKIJ-LEESCLUB

De Paustovskij-leesclub, bestaande uit het maximale aantal van tien personen, is tweemaal bijeen gekomen in Rotterdam, bij vertaler Arie van der Ent. Netty van Rotterdam introduceerde de eerste twee delen van de Herinneringen, *Verre jaren* en *Onrustige jeugd*, waarbij flink werd gediscussieerd. Er wordt huiswerk gemaakt in de vorm kanttekeningen. Het is de bedoeling dat die als notenapparaat bij het werk van Paustovskij gepubliceerd worden. We treden daarmee in het voetspoor van Hein Leffring, die al jaren werkt aan een register van persoons- en plantennamen. Een geografisch overzicht van de reisroutes van Paustovskij, van de plaatsen waar hij verbleef, of die een rol spelen in zijn werk, zou daar goed bij aansluiten. Netty van Rotterdam en Ivan Aguzzoli zijn van plan een bestaande korte Russische biografie van Paustovskij uit begin 21^e eeuw te vertalen ter ondersteuning. Wie iets heeft bij te dragen aan de annotatie kan contact opnemen met Netty: nettyvanrotterdam@planet.nl

BIBLIOGRAFIE PAUSTOVSKIJ

VKP-leden hebben zich de afgelopen jaren meermalen bekommerd om een bibliografie van werk van Paustovsky in Nederlandse vertaling. Gijs Geertsen en Mieke Jansen gaan weer een poging wagen, en nemen de *Bibliografie van Russische literatuur in Nederlandse vertaling* door Cees Waegemans en Cees Willemsen (Leuven 1991) als uitgangspunt. Wie weet, als het tot een VKP-website komt, kan een ieder daar makkelijk aan bijdragen en vruchten van plukken. Voorlopig zijn suggesties en tips welkom bij: ms.jansen8@freeler.nl.

FILM PIROSMANI

In december 2006 werd in 't Venster te Rotterdam de zelden vertoonde film *Pirosmani* van de Georgische regisseur Giorgi Sjengelaya vertoond. De film werd in 1969 in de Sovjet Unie uitgebracht. Het scenario werd geschreven door de Georgiër Erlom Achvlediani (*1933), die ook eerder al het script leverde voor *April* van Otar Ioseliani uit 1961.

De film *Pirosmani* is een fragmentarische biografie over de schilder, die voorkomt in *De sprong naar het zuiden* van Konstantin Paustovsky, in het hoofdstuk *Een eenvoudig tafelzeiltje*, dat speelt in Tbilisi. Paustovskij zag de *Giraf* van Pirosmani in zijn koortsdromen en wijdde een hoofdstuk aan de verliefdheid van de schilder op Margarita. Hij schreef alsof hij zijn leven lang met Pirosmani was opgetrokken, terwijl het portret in werkelijkheid aan zijn verbeelding is ontsproten.

Niko Pirosmani (1862-1918) stierf onbegrepen en vereenzaamd, maar groeide na zijn dood uit tot de nationale kunstenaar van Georgië. In de film zijn verschillende taferelen uit het leven van Pirosmani weergegeven, waarbij Sjengelaya kans zag de innerlijke kracht van de schilderijen van Pirosmani in filmbeelden te vertalen. Wonderschoon en warm aanbevolen, zo luidde het commentaar van een aantal Georgiëgangers die, getipt door Netty van Rotterdam, naar 't Venster kwamen.

Nog even terug naar Achvlediani: hij is in Nederland ook bekend als schrijver van *Vano & Niko*, besproken in NRC-H Boeken van 9 juli 2004, en *De man die zij hoofd verloor*. Beide zijn in vertaling van Ingrid Degraeve en prachtig vormgegeven uitgebracht bij Voetnoot, in

2003, resp. 2006. De schrijver en zijn vertaalster waren kortgeleden in Nederland ter gelegenheid van de verschijning van het tweede boek. NRC-H publiceerde een interview met hen in Boeken van 19 januari 2006, met een overzichtje Literair Georgië. Ingrid Degraeve is sinds 1999 docent Nederlands aan de Chavchavadze Staatsuniversiteit en in die rol ontmoetten VKP-leden haar en een aantal van haar studenten tijdens een inspirerende bijeenkomst in oktober 2005 in Tbilisi.

HL/MJ

BABEL IN HILVERSUM

Dankzij de contacten van Lisette Mouton met Rolf Orthel en De Hilversumse Boekhandel mochten wij, als leden van de Vereniging Konstantin Paustovskij en klanten van de boekhandel een uur lang genieten van de documentaire "Je moet alles weten" over het leven en werk van Isaak Babel nog voordat de film op TV is vertoond.

Voor deze documentaire over Babel reisde filmer en producent Rolf Orthel in 1995 onder meer naar Odessa. De documentaire is onderdeel van een serie, geïnitieerd door Orthel en ontwikkeld in samenwerking met de VPRO, waarin ideeën uit het boek van Christian Janicot "Anthologie du Cinéma Invisible" worden gebruikt. Dit boek bevat honderd nooit uitgevoerde filmscenario's van schrijvers en kunstenaars. Het werd in 1995 uitgegeven ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de cinema. Orthel werd geïnspireerd door het hierin opgenomen script van Babel en raakte geïnteresseerd in de man die ondanks alles, besloot naar Rusland terug te keren ook toen zijn vrouw, moeder en zuster in Parijs verbleven

De aanwezigheid van Rolf voegde nog een extra dimensie toe aan onze bijeenkomst in de nog jonge literaire boekhandel die zo gastvrij zijn deur opende op deze zondag.

Geboeid keken we naar de film. Na afloop was er volop aanleiding om na te praten met een glas en wat er bij. Rolf gaf uitvoerig antwoord op vragen over het ontstaan van de film, de selectie van het materiaal, zijn ervaringen met de filmploeg enz.

Wilto Langenhuizen van de Hilversumse boekhandel had een speciale uitstalling gemaakt van Russische literaire boeken en aanverwante uitgaven. Iedereen maakte ook dankbaar gebruik van de gelegenheid om eens lekker rond te kijken en zonodig nog een aanschaf te doen. Al met al kunnen we terugzien op een erg geslaagde bijeenkomst.

HL

INGEZONDEN STUKKEN

VERTAALDE ADELAARS BIJ PAUSTOVSKIJ

Zo overtuigend geschreven zijn de memoires van Paustovsky dat ik ze lange tijd zag als een eerlijke poging de woelige periode van Rusland aan het begin van de vorige eeuw waarheidsgetrouw weer te geven. Sinds de kennismaking met schrijvers zoon Dimitri weet ik echter dat vrouw en kind er opzettelijk uit zijn weggelaten en dat zelfs zijn in de eerste wereldoorlog zo treurig gestorven geliefde in werkelijkheid jaren later nog springlevend was. Daarna bekeek ik de zes delen met meer argwaan dan bij eerdere lezing. Vooral die bij name genoemde planten en dieren in de veelgeprezen natuurbeschrijvingen leken nu meer lukraak ingevoegd om de sovjetcensoren te epateren. Want bloeiden die margrietten, melde en maagdepalm niet tijdens de onmogelijkste seizoenen en in de meest uiteenlopende landschappen? En hoe wist de schrijver na zoveel jaren nog exact dat hij ergens donderpadden, steenzwaluwen, steenvissen of zweepvissen had waargenomen? De adelaars hadden me al eens doen meesmuilen, maar hun aanwezigheid schreef ik toe aan mogelijke onwetendheid van de vertaler op vogelterrain. Of was toch de ornithologische kennis van de schrijver niet zo groot als hij deed voorkomen? Een overwogen oordeel daarover kon wellicht verkregen worden door de passages met de adelaars eens onder de loep te nemen.

Wim Hartog zal het zeker niet makkelijk hebben gehad om voor de vaak onbekende natuurdetails de juiste equivalenten in het Nederlands te vinden. Zelfs in de uitgebreidste woordenboeken kunnen niet alle inheemse planten en dieren van de voormalige Sovjetunie zijn opgenomen, en het Groot Russisch-Nederlandse Woordenboek van 2002 was tijdens zijn noeste arbeid nog niet verschenen. Zijn vertaalde adelaars waren daarom niet zo verwonderlijk; hoewel in Nederlandstalige vogelgidsen allang geen vogels van die naam meer te vinden zijn. Deze afwezigheid duidt er niet op dat deze vogels in Europa zijn uitgestorven; ze broeden bijvoorbeeld nog in bergachtige streken van Spanje en Noorwegen en zijn bij ons zelfs als dwaalgast gesignaleerd. Dat gebeurt dan wel onder andere namen.

In onze taal is het aan het Duits ontleende woord adelaar tegenwoordig gereserveerd voor de mythische roofvogel uit sprookjes en heraldiek. Als zodanig staat hij nu in Van Dale als de bliksemdrager van de god Jupiter en de koning van de vogelwereld. Ook de gestileerde wezens die met versierde staart en gespreide vleugels worden afgebeeld op keizerlijke veldtekens en imposante wapenschilden heten nog adelaars. Maar wat Nederlandse vogelaars in hun kijkers waarnemen noemen zij arenden.

Dat het winterkoninkje stiekem meereist op de rug van de adelaar en zo de wedstrijd als hoogvlieger wint? In dat uit oude tijden overgeleverde verhaaltje past de mythische naam. Maar wanneer mijn plaatselijke krant een adelaar bij het Veluwemeer signaleert, onderdruk ik met moeite de neiging tot een ingezonden brief. Trouwens, het verzoek zo'n vogel in het vervolg als arend te betitelen is vaak niet voldoende. De arendfamilie telt vele ondersoorten en die zijn niet allemaal even bijzonder. Voor een visarend gaan ervaren vogelaars de deur niet meer uit, maar een witbandzeearend kan kijkers trekken van ver over de grenzen. Arend zonder meer betekent hoogstens dat de vogel geen familie is van gieren of buizerds.

Welke arendsoorten verbergen zich nu bij Paustovsky achter de als adelaars vertaalde roofvogels? Mijn eerste aantekening daarover plaatste ik al eens op bladzij 219 van Onrustige jeugd. Daar ligt de schrijver op een bergweijtje te doezelen en ziet hoog boven zich een eenzaam zwevende 'adelaar', die zelfs overweegt naast hem neer te strijken.. Gezien de

biotoop dacht ik toen aan een steenarend. Die kiest zijn prooien van klein tot groot, van muizen tot lammeren, maar een menseneter is het niet. Dus hoeft de doezelaar zich niet bedreigd te voelen en hij blijft dan ook zo rustig liggen dat hij even later in slaap valt. In de oorspronkelijke tekst blijkt *oryol* te staan, wat volgens het woordenboek uit 2002 zowel met arend als adelaar kan worden vertaald. In deze context is een keuze voor het eerste woord het meest waarschijnlijk, maar juist doordat het in het Russisch ongewis blijft, twijfel ik nu of hier wel sprake is van een reële vogelwaarneming. Immers, de jonge Paustovsky raakt door het onbekende berggebied van de Krim zo in vervoering dat hij het beleeft als een onwaarschijnlijk landschap uit vroeger tijden, een land uit de oudheid, een verzonnen land... Dan terwijl hij na een uitputtende klim in extase naar de blauwe hemel ligt te staren, verschijnt vlak voor hij inslaapt, die *oryol*.

Greep de schrijver destijds een kijker om vast te stellen welke arendsoort zijn gezelschap zocht? De toestand waarin hij verkeerde maakt dat niet waarschijnlijk, steenarend is te exact. Arend zonder meer is wel mogelijk, maar misschien zag Paustovsky wel vlak voor hij insliep in een hallucinatie een winterkoninkje opstijgen van tussen die rugveren? Een vertaler die net als in het origineel beide mogelijkheden open wil laten kan beter kiezen voor het woord adelaar, dat immers voor veel Nederlandse niet-vogelaars nog altijd de dubbele betekenis heeft. Voor mij is nu bij nader inzien in dit irreële landschap de adelaar uit de oudheid het meest op zijn plaats.

Een ingewikkelder probleem doet zich voor bij de aanwezigheid van de bijzonder realistisch beschreven roofvogels in Boek der omzwervingen, het laatste deel van de memoires. De heraldische naam adelaar past hier absoluut niet bij de weinig vorstelijke ambiance en het proletarische gedrag van deze vogels, die zelfs tweemaal voluit *koningsadelaars* worden genoemd.

Onbeweeglijk zitten ze op bladzij 162 in de Kalmukse steppe langs de kant van een stoffige weg en gaan niet opzij voor de vrachtwagen waarin de schrijver zich bevindt en die in een slalom langs deze dieren stormt. Hun roerloze houding kan eventueel worden beschouwd als de onwrikbare moed van keizerlijke heraldieke schildwachten, maar de ware beweegreden van hun onbewogenheid is een andere. Volgens een meereizende landmeter die het gebied goed kent, staan ze daar paalvast te wachten op de schichtige springmuizen die door de langsbrullende auto's worden opgejaagd en dan blindelings binnen het bereik van de afwachtende snavels schieten als een makkelijke hap.

ergerlijk vogelgedrag had ik al eens gezien in een Russische film waar eveneens een vrachtwagen over een steppenweg scheurde langs een aantal starre bruine roofvogels die telkens gretig iets tot zich namen. Ik had ze toen voor buizerds aangezien, omdat die bij ons vaak bij autowegen op een hek of paaltje wachten op een toevallig passerende muis of kikker. De herinnering aan deze filmbeelden vormde voor mij het bewijs dat Paustovsky hun gedrag waarheidsgetrouw weergaf en zijn woordkeus maakt het zeker tot wat de achterflap een "ongeëvenaarde natuurbeschrijving" noemt. Maar door de associaties die de vertaling adelaar bij me opriep kreeg de situatie iets hilarisch. Koningsadelaars, edele mythische vogels, die zich iedere ochtend in een rijtje opstellen langs een stoffige weg, dat deed me denken aan die weg waar zelfs de keizer te voet gaat. Zo grappig kan het door de schrijver toch niet bedoeld zijn?

Paustovsky schreef dan ook geen *oryol* maar *berkoet*, wat volgens het Groot Russisch Nederlands Woordenboek van 2002 steenarend betekent. De vertaling koningsadelaar kan er op wijzen dat Wim Hartog destijds noodgedwongen gebruik heeft gemaakt van een Franstalige dictionaire, want de steenarend heet bij de Fransen *aigle royal*. Niet waarschijnlijk zijn Engelse of Duitse hulpmiddelen, daarin zou *golden eagle* of *Steinadler* gevonden zijn.

Betreft het hier echter wel steenarenden? Alle al eerder door mij geraadpleegde gidsen vermelden immers dat die uren achtereen boven de bergen zweven en hazen of lammeren verrassen door uit grote hoogte naar beneden te stoten of laagvliegend als een kiekendief jonge hoenders te grijpen. Alleen in de ANWB-vogelgids zit de steenarend ook wel langdurig op de uitkijk in boomtoppen, maar een voor de doelgroep van dit boek toch extra interessante berm van een autoweg wordt niet genoemd.

In *Roofvogels en uilen van Europa* vermeldt professor K.H. Voous, kenner van deze vogels bij uitstek, dat steenarenden in Midden-Azië ook aaseters zijn en “zij zien er dan onkoninklijk uit en gedragen zich sloom”. Ze komen ook in steppen voor, als er maar thermiek genoeg is om op te stijgen. Dat zou dus de oplossing kunnen zijn, al heeft Paustovsky ze dan geen aas zien eten, maar springerige muizen.

Nog niet helemaal overtuigd blader ik het boek wat door en ontdek een roofvogel die in het steppenland wel naar klein gedierte uitkijkt. Op de grond gezeten, op stenen, aardhopen of telefoonpalen, wacht hij evenals onze buizerds, of er prooien in de buurt verschijnen: kleine dieren als hamsters, grondeekhoorns, hazen, hagedissen en muizen. Bij ons heet hij volgens de hoogleraar arendbuizerd, en hij weet zelfs dat de Russen hem grafheuvelbuizerd noemen. Dat klinkt heel wat platvloerser dan koningsadelaar, maar zelfs in 2002 vonden de makers van het woordenboek die naam niet vermeldenswaard. De vertaler valt dus weinig te verwijten, maar wat te zeggen van de *berkoet* van Paustovsky?

Wie schrijver wil worden dient zoveel mogelijk woorden te kennen en voortdurend namen te verzamelen die specifiek zijn voor ambachten en natuurverschijnselen. Dit adviseert Paustovsky in *De gouden roos*, het bekende boek met veel wijze raad voor toekomstige auteurs. Dat hijzelf een ijverig verzamelaar was blijkt uit zijn rijke woordenschat en aandacht voor jargon en regionale talen. Zeglieden daarvoor, vaak eenvoudige mensen, waren misschien niet altijd betrouwbaar. De meereizende landmeter kan twee vogelsoorten hebben verward, want steenarenden in de steppen vertonen in hun slome grondgedrag ongetwijfeld veel overeenkomst met de arendbuizerden, zeker voor wie er in een auto langs raast. Het gedrag van deze vogels werd door Paustovsky zeer herkenbaar beschreven; dat hij hun naam verkeerd vermeldt kan aan zijn bron hebben gelegen. Wat zou hij ze anders met veel plezier grafheuvelbuizerd hebben genoemd!

Mijn wantrouwen ten aanzien van de natuurbeschrijvingen is bij deze vogelpassages niet gerechtvaardigd gebleken. Dat de schrijver in het stalinistische tijdperk zijn familie uit de memoires heeft weggelaten en zelfs iemand dood heeft geschreven lijkt begrijpelijke voorzichtigheid in een tijd waarin niemand zijn leven zeker was. Voor dieren en planten bestond zou een verdraaiing van de werkelijkheid vooral als lukrake verfraaiing bedoeld kunnen zijn, maar bij de ‘adelaars’ heb ik hem daar dus niet op kunnen betrappen.

Dana Constandse

ALEXANDER BLOK

Alexander Blok (1880-1921) is één van de meest geliefde Russische dichters. Hij was zoon van een professor in Petersburg, studeerde rechten en letteren en werd de bekendste Russische symbolist. In zijn werk is een "ontwikkeling" te zien van mystieke, verheven liefdeslyriek via Dionysische grootstadgedichten naar verzen die de liefde voor Rusland en de betrokkenheid bij Ruslands toekomst uitdragen. Met het lange, verhalende revolutie-gedicht "De Twaalf"(1918) legde Blok onbedoeld mede de basis voor de Sovjetliteratuur. Zijn enthousiasme voor de omwenteling sloeg echter om in teleurstelling en de dichter stierf gedesillusioneerd.

Deze poëet heeft grote invloed gehad op vele (Russische) dichters en schrijvers, onder wie Konstantin Paustovskij.

In "De gouden roos" schrijft Paustovskij: "Er is geen moeilijker opgave denkbaar dan te vertellen over de geur van rivierwater of de stilte van de velden en dat zo te doen dat je gespreksgenoot duidelijk deze geur ruikt en de stilte hoort. ....Er komen in de wereld honderden opmerkelijke verschijnselen voor waar nog geen woorden of uitdrukkingen voor bestaan. Hoe opvallender, hoe prachtiger het verschijnsel is, des te moeilijker kunnen wij er met onze verstarde woorden wat over zeggen. Een van die prachtige en in tal van opzichten onverklaarbare verschijnselen van onze Russische realiteit wordt gevormd door de poëzie en het leven van Alexander Blok". In deze passage schrijft Paustovskij verder dat hij begonnen is aan zijn autobiografische roman: "Het zijn geen echte memoires want ik heb juist de romanvorm gekozen omdat het de auteur daarbij vrij staat van de ware gebeurtenissen af te wijken". (het zij nog maar eens gezegd!! E.v.L.)

Paustovskij vervolgt met op te merken dat hij graag een tweede biografie zou willen schrijven over zijn tweede leven, dat alleen in verlangens en verbeelding bestaat: ..... "In deze tweede 'autobiografie' zou ik Blok dan ook graag intens willen en kunnen ontmoeten, zelfs bevriend met hem raken en alles wat ik denk over hem opschrijven met heel die grote erkentelijkheid en tederheid die ik voor hem voel. Daardoor wil ik het leven van Blok als het ware verlengen in mijzelf. U zult terecht vragen waarom dat nodig is. Dat is nodig opdat mijn leven harmonisch afgesloten wordt en ik de kracht van de poëzie van Blok duidelijk maak aan de hand van mijn eigen leven".....

In zijn herinnering aan Blok relateert Paustovskij zijn visie op de ontwikkeling in het werk van Blok min of meer aan de woelige geschiedenis van Rusland ten tijde van het leven van Blok (en dus ook tijdens de eerste dertig jaar van zijn eigen leven). Het eventuele onbegrip van de jongere generatie voor veel van Bloks poëzie (ontstaan uit diens liefde voor het oude Rusland) verklaart hij uit het feit dat het oude Rusland niet meer bestaat: ..... "Er was een groot en geduldig hart en een reusachtige liefde voor je eigen volk voor nodig om te kunnen houden van deze grauwe hutten, klaagzangen, geur van as en onkruid en achter al deze karigheid de bleke schoonheid van Rusland te zien, omgord door bossen en omringd door wildernissen..... "

(Deze literaire herinnering van Paustovskij mag dan wel over de dichter Blok gaan, maar is toch ook zijn eigen hartekreet; de melancholieke Konstantin Paustovskij ten voeten uit!)
"..... De oudere generatie is vrijwel net zo bekend met het oude als met het nieuwe Rusland. Deze uitgebreide kennis van haar land vormt de rijkdom van deze generatie. Het is niet mogelijk het nieuwe Rusland te kennen zonder op de hoogte te zijn van het oude Rusland, zonder alles te weten over hoe 'de Finse stammen op wonderen konden bogen en de Slavische stammen wikten en wogen', zonder het vroegere dorpsleven te kennen, zonder iets af te weten van betoverde pelgrims die door het land zwierven, zonder de zon bloedrood te hebben zien ondergaan boven het slagveld van Koelikovo..... "

На поле Куликовом   On Kulikovo Field

Река раскинулась. Течет, грустит лениво
И моет берега.
Над скудной глиной желтого обрыва
В степи грустят стога.

О, Русь моя! Жена моя! До боли
Нам ясен долгий путь!
Наш путь - стрелой татарской древней воли
Пронзил нам грудь.

Наш путь - степной, наш путь - в тоске
безбрежной -
В твоей тоске, о, Русь!
И даже мглы - ночной и зарубежной -
Я не боюсь.

Пусть ночь. Домчимся. Озарим кострами
Степную даль.
В степном дыму блеснет святое знамя
И ханской сабли сталь...

И вечный бой! Покой нам только снится
Сквозь кровь и пыль...
Летит, летит степная кобылица
И мнет ковыль...

И нет конца! Мелькают версты, кручи...
Останови!
Идут, идут испуганные тучи,
Закат в крови!

Закат в крови! Из сердца кровь струится!
Плачь, сердце, плачь...
Покоя нет! Степная кобылица
Несется вскачь!

7 июня 1908

The river spreads out. It flows, sorrowful, lazy
And washes the banks.
Above the bare clay of the yellow cliff
Haystacks languish on the steppe.

O my Rus! My wife! Our long path
Is painfully clear!
Our path has pierced our breast like an arrow
Of ancient Tatar will.

Our path leads through the steppe, through endless
yearning,
Through your yearning, O Rus!
And I do not even fear the darkness
Of night beyond the border.

Let night come. We will speed to our goal, light up
The steppe with campfires.
In the smoky reaches a holy banner will shine
Along with the Khan's steel sabre...

And the battle is eternal! We can only dream of
peace
Through blood and dust...
The mare of the steppe flies on and on
And tramples the steppe grass...

And there is no end! the miles and slopes flash by...
Stop!
The frightened thunderheads approach,
The sunset bleeds!

The sunset bleeds! Blood streams from the heart!
Weep, heart, weep.
There is no peace! The mare of the steppe
Flies at full gallop!

June 7, 1908 Alexander Blok

EvL Januari 2007

BESTUURSBERICHTEN

CONTRIBUTIE

De contributiebetalingen druppelen geleidelijk aan binnen bij de penningmeester, maar heel veel leden dienen hun geldelijke bijdrage voor dit jaar nog te leveren! Wenst u niet langer lid te blijven van de vereniging wilt u dit dan duidelijk kenbaar maken aan het secretariaat; niet betalen is dus niet voldoende! Natuurlijk roepen we iedereen op lid te blijven nu er zoveel interessante plannen op stapel staan!

U kunt de contributie van € 16,00 overmaken op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij te Staphorst onder vermelding van het jaar (de jaren?) waar u voor betaalt. Belgische leden kunnen hun contributie voldoen via Ria Verbergt.

INTRODUCTIE NIEUWE SECRETARIS

Eind vorig jaar heb ik het secretariaat van Gemma overgenomen, zo langzamerhand vond zij het tijd worden het stokje over te dragen. Ik heb me bereid verklaard haar werk over te nemen voor zolang ik daartoe in staat ben en me er tegelijkertijd van verzekerd, dat Lisette Mouton klaar bereid is om mij ter zijner tijd op te volgen. Ik wil Gemma van harte bedanken voor hetgeen zij vanaf de oprichting, indertijd in huis en tuin van Else, de afgelopen jaren voor de Vereniging heeft gedaan.

Dit schrijven is het eerste dat u merkt van het wisselen van de wacht. Ik heb een e-mailgroepsbestand aangemaakt en wil me er van vergewissen of alle e-mail adresgegevens in ons ledenbestand nog kloppen. Als dit bericht per e-mail bij je is aangekomen, is dat het geval en hoef je verder niets te doen. Zo niet en het komt terug bij mij, zal ik dit schrijven per post naar je toesturen net zoals ik dat zal doen naar degenen, die geen e-mail hebben, en je vragen mij je juiste e-mailadres toe te sturen. Het kan natuurlijk ook zijn dat je al geen lid meer bent of wil zijn, laat het mij weten!

Daarnaast heb ik nog een tweede punt. In het archief van Gemma trof ik een redelijk aantal (vooral) krantenknipsels aan met artikelen over Paustovsky en zijn werk, zijn leven en zijn tijd. Zelf had ik ook het een en ander verzameld in de loop der jaren, bij elkaar een aardige stapel. Zijn er meer die dit verzamelen gedaan hebben en die er geen probleem mee hebben hun materiaal ergens centraal onder te brengen, b.v. bij mij? Zo ja, dan hoor ik dat graag. Van het reisfront is er voorlopig nog geen nieuws te melden na de prachtige en unieke reis naar Georgie van eind 2005. Wel wil ik iedereen oproepen nu vast te gaan "sparen" voor een reis in 2008. Deze zal waarschijnlijk wel naar Centraal-Rusland gaan; zo hebben Hein, Lisette en ondergetekende (de "commissie voor buitenlandse reizen") tenminste in principe afgesproken.

Jullie en al jullie dierbaren wens ik een goed 2007 toe; hopelijk is er in de loop van dit jaar een goede aanleiding elkaar in levende lijve weer eens te treffen.

Leen Stout
Boulevard Bankert 812,
4382 AC Vlissingen.
leenstout@zeelandnet.nl

BEGIN VAN EEN VERWACHTINGSVOL TIJDPERK

Eindelijk is het er dan van gekomen. Een groepje actievelingen onder leiding van Gemmie Borggreven, Mieke Jansen en Gijs Geertzen had halverwege vorig jaar al een hele lijst met aanbevelingen en ideeën aan het bestuur overhandigd. Dit naar aanleiding van een eerder besluit de doelstelling en de activiteiten van de vereniging te herzien, om de aantrekkelijkheid voor leden en belangstellenden te vergroten.

Het geduld van de brainstormgroep is danig op de proef gesteld, waarvoor onze excuses. Maar nu zijn dan toch alle punten bekeken en kunnen we het resultaat presenteren.

Ledenwerving:

De bestaande folder zal aangepast/herzien worden. Als dat zijn beslag heeft gekregen willen we de leden vragen om enkele exemplaren neer te leggen bij bibliotheek en boekhandel in de eigen woonplaats of te geven aan eventuele geïnteresseerden.

Het bestuur zal ook degenen die eerder om informatie vroegen nog eens benaderen.

Contacten:

We gaan (opnieuw) contacten leggen met o.m. de Koninklijke Bibliotheek, literaire genootschappen, het Paustovskijmuseum in Odessa en voor zover zinvol andere instanties om tot uitwisseling, samenwerking e.d. te komen.

Nieuwsbrief:

Het lijkt dienstig om gegevens over bestuursamenstelling, secretariaat, contributie in het colofon op te nemen. Om geen afbreuk te doen aan ons imago moeten we de af en toe gebruikte benaming 'Paussies' niet meer gebruiken. De frequentie van de Nieuwsbrief willen we graag op twee keer per jaar houden. Tussentijds kunnen interessante exposities, films, muziek, lezingen, boeken en andere publicaties die in het kader van onze vereniging passen per e-mail en post rondgestuurd worden. Tips van leden over dergelijke zaken zien we graag tegemoet bij het secretariaat zodat het van daaruit verspreid kan worden. Hoe meer leden over een e-mailadres beschikken, des te gemakkelijker. Daarnaast zullen we ons inspannen om een website te creëren. Zijn er leden die dat willen doen?

Het opnemen in de Nieuwsbrief / vermelden op de website van bestaande uitgaven/producties zoals het fotoboekje, de film Kara-Bogaz, het reisverslag Georgië e.d. lijkt ons een prima idee. Nieuwe producties kunnen worden aangegeven onder de vermelding 'In voorbereiding'.

Bijeenkomsten:

Vanzelfsprekend zullen we bijeenkomsten blijven organiseren met aansprekende activiteiten zoals film, muziek, lezing, expositie e.d. Als het te realiseren valt doen we dat graag op tot de (literaire, artistieke) verbeelding sprekende plaatsen. Ook hier zijn tips welkom.

Reizen:

Daar gaan we mee door. We mikken op een reis in 2008 vermoedelijk naar Midden-Rusland.

Tenslotte wil het bestuur zijn waardering uitspreken voor het werk van de brainstormgroep en hen daarvoor bedanken. We gaan er vol enthousiasme tegenaan.

Het bestuur

VERENIGINGSWINKEL

Een van de activiteiten van de Vereniging Konstantin Paustovskij is, in samenwerking met diverse partijen, het uitgeven van publicaties in de vorm van boekjes, video of DVD. Er is intussen al een flinke verzameling aan het groeien waarvan ik nog eens een opsomming zal geven. Al deze artikelen kunnen via de vereniging worden besteld.

REISVERSLAG / DAGBOEK OVER DE REIS NAAR GEORGIE

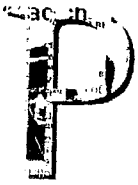
Ria Verbergt presenteerde op de laatste bijeenkomst in Hilversum de definitieve versie van haar dagboek met foto's over de reis naar Turkije en Georgië. Mensen die belangstelling hebben voor dit reisverslag kunnen dat kenbaar maken middels een briefje of mailtje. De prijs is € 15,00 plus verzendkosten. Stuur een bericht naar kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of naar Redactie Vereniging Konstantin Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg.

FOTOBOEKJE PAUSTOVSKIJ

Het betreft een facsimile uitgave van het mapje met ansichtkaarten over Paustovskij dat door de directrice het Paustovskij-museum in Goroditsje aan de vereniging is geschonken tijdens een bezoek aan Oekraïne. Het omslag van dit mapje kaarten met begeleidende tekst, alle foto's en de originele Russische achterkant met opschrift staan afgedrukt in het boekje, voorzien van een Nederlandse vertaling door Arie van der Ent. Het boekje is uitgegeven door uitgeverij Poliphili uit Antwerpen (Ria Verbergt en Werner de Bondt) en kost in de winkel € 14,90. Leden van de vereniging kunnen het boekje bij het secretariaat bestellen voor € 10,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van ... keer € 10,- + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van " ... exemplaren Fotoboekje Paustovskij".

FILM KARA BOGAZ

Het scenario voor Kara Bogaz werd destijds door Paustovskij zelf geschreven en is in de dertiger jaren verfilmd. De film is door een speling van het lot nooit in roulatie gebracht. Het is evenwel een prachtig voorbeeld van de sovjetfilm uit die tijd. Vol arbeidersheroïek en geloof in een betere toekomst. Een prachtig document. De film Kara Bogaz is voorzien van Nederlandse ondertiteling. Arie van der Ent vertaalde alle teksten. Uitgeverij Poliphili (Werner de Bondt en Ria Verbergt) vervaardigde een gemonteerde versie van de film en de vertalingen en het geluid is beter gesynchroniseerd met het beeld. De film Kara Bogaz is nu te koop op video voor € 16,- en op DVD voor € 32,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Vereniging Konstantin Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij te Staphorst onder vermelding van "Kara Bogaz", video en/of DVD en het aantal exemplaren.

DOCUMENTAIRE DE SPRONG NAAR HET ZUIDEN

Een gefilmd portret van Paustovskij door Hans Keller voor de NOS (12-03-1991). Met medewerking van Wim Hartog werden diverse mensen (familieleden en bewonderaars) geïnterviewd en vele locaties bezocht in het spoor van de "De reis naar het zuiden" van Konstantin Paustovskij.

Deze documentaire is te koop (op video, € 7,-) Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of bij h.a.leffring@planet.nl of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van "De Sprong naar het Zuiden" en het aantal exemplaren.

BOEKEN EN WEBSITES

Tips van Hein Lefring:

Pauline de Bok, Steden zonder geheugen, uitg. Meulenhof.
ISBN 90-290-5207-4 (Waarschijnlijk niet meer verkrijgbaar).

Dit boek heeft betrekking op:

Isaak Babel, Dagboek 1920
uitg. Meulenhoff, Amsterdam 1993, ISBN 90-290-2916-1
-uit het Russisch vertaald en van een nawoord voorzien door Pieter Zeeman

Renee Villancher, Mijn gestolen leven, vertaling Richard Kwakkel,
uitg. The House of Books. ISBN 90-443-1583-8

Orlando Figes, *Tragedie van een volk. De Russische Revolutie 1891-1924*
uitg. Nieuw Amsterdam / Standaard Uitgeverij, 2006, ISBN 90-468-0032-6
In 1998 verschenen als *A People's Tragedy: The Russian Revolution 1891-1924*;
vertaald uit het Engels door T. Dohmen

colofon

Deze nieuwsbrief is
een uitgave van en voor
leden van de Vereniging
Konstantin Paustovskij
De vereniging stelt zich o.m.
ten doel het werk van
Paustovskij breed onder de
aandacht te brengen.

Redactie-adres
Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg
tel. 013-5451128, fax. 013-5351279
kees.tortuca@home.nl